

Naziv kolegija	MEĐUNARODNO PRAVO MORA	
Nastavnici	Prof. dr. sc. Maja Seršić Doc. dr. sc. Trpimir Mihael Šošić	
Status kolegija (semestar i redoviti ili fakultativni)	Redoviti, II. semestar	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave (predavanja, vježbe, seminar i sl.)	Interaktivni oblik nastave – predavanja i konzultacije. Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.	
ECTS koeficijent opterećenja studenta	5	
Broj sati po semestru	15	
Ciljevi kolegija		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cilj kolegija Pravo mora, kao dijela međunarodnog prava koji se odnosi na vlast država na morima i oceanima, je detaljnije upoznavanje studenata sa sustavom pravnih pravila o razgraničenju dijelova mora, o njihovu iskorištavanju i pravnom režimu koji vrijedi u pojedinim dijelovima mora te stjecanje općih znanja o pravima i dužnostima država u vezi s različitim upotrebama mora. 2. Potrebu izučavanja Prava mora u Republici Hrvatskoj, obalnoj državi, duge pomorske tradicije nije potrebno posebno objašnjavati – jedino dobrim poznavanjem ove grane međunarodnog prava Hrvatska može štititi svoje interese na Jadranu. To je dosad i uspijevala velikim dijelom upravo zbog niza izvrsnih stručnjaka iz oblasti prava mora. Zadaća ovog predmeta je da se taj niz nastavi i u budućnosti. 		
Sadržaj kolegija		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvodna i opća pitanja: Pojam, povijesni razvoj, izvori, utjecaj znanosti i međunarodne judikature, subjekti prava mora, opća načela. 2. Pravni režimi pojedinih dijelova mora i podmorja: Unutrašnje morske vode, teritorijalno more, arhipelaške vode, vanjski morski pojas, isključivi gospodarski pojas, epikontinentalni pojas, otvoreno more, zona međunarodnog podmorja. 3. Razgraničenje morskih prostora 4. Posebna pitanja (Arktik, Antarkt, zatvorena ili poluzatvorena mora). 5. Istraživanje i iskorištavanje mora: Plovidba, ribolov, iskorištavanje rudnih bogatstava podmorja, znanstveno istraživanje mora. Položaj država bez obale i zemalja u nepovoljnom geografskom položaju. 6. Zaštita i očuvanje morskog okoliša: Opće pravo (temeljna načela, izvori onečišćenja, donošenje i provođenje nacionalnih i međunarodnih pravila). Zaštita regionalnih mora. Zaštita Jadrana. 7. Mirno rješavanje sporova u području međunarodnog prava mora: Opće međunarodno pravo, Ženevske konvencije iz 1958., regionalna rješenja, sustav rješavanja sporova po Konvenciji UN o pravu mora, Međunarodni sud za pravo mora. 		
Očekivani ishodi učenja		
<p>I. INTELEKTUALNE (KOGNITIVNE) VJEŠTINE:</p> <p>1. <i>Znanje i razumijevanje</i> Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificirati različita stajališta u doktrini u pogledu uređenja odnosa između država i drugih subjekata međunarodnog prava s obzirom na prostor mora u okviru suvremenog međunarodnog prava mora kao podsustava međunarodnog; - definirati pravne pojmove te ciljeve i načela suvremenog međunarodnog prava mora s obzirom na jurisdikciju država i različite upotrebe mora; 		

- **objasniti** pravne institute suvremenog međunarodnog prava mora, kako su kodificirani u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora iz 1982. i drugim relevantnim međunarodnim ugovorima;
- **identificirati** čimbenike povijesnog razvoja međunarodnog prava mora koji su doveli do opsežne kodifikacije prava mora kroz četiri Ženevske konvencije 1958., te **objasniti** razloge zbog kojih je u kratkom vremenu došlo do nove kodifikacije usvajanjem Konvencije o pravu mora na Trećoj konferenciji UN-a o pravu mora 1982.;
- **izdvojiti** razlike i sličnosti između pravnog uređenja prema Ženevskoj kodifikaciji prava mora i međunarodnopravnog režima morskih prostora prema Konvenciji o pravu mora iz 1982.

2. Primjena

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- **grupirati i opisati** pravne institute međunarodnog prava mora, napose s obzirom na pravne režime koji vrijede u pojedinim morskim pojasevima i različite upotrebe mora u suvremenim međunarodnim odnosima, a u svjetlu povijesnog razvoja normi međunarodnog prava mora;
- **primijeniti** međunarodnopravne norme s područja prava mora na konkretne primjere iz međunarodne prakse u svjetlu recentnih međunarodnih sudskih i arbitražnih odluka;
- **ilustrirati** značenje suvremenog međunarodnog prava mora kao podsustava međunarodnog prava za stabilnost međunarodnog poretka i suradnju između država i drugih subjekata međunarodnog prava, osobito s obzirom na sadašnje i buduće upotrebe mora u perspektivi tehnološkog razvoja.

3. Analiza

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- **analizirati** procese nastanka međunarodnopravnih normi i instituta koji se tiču jurisdikcije na moru i različitih upotreba mora;
- **razlikovati** pravne institute međunarodnog prava mora, napose u odnosu na definirane pravne režime morskih pojaseva te sadašnje i buduće upotrebe mora, napose iskorištavanje prirodnih bogatstava mora
- **usporediti** domašaj međunarodnopravnih normi koje uređuju prostor mora s obzirom na specifičnosti pojedinih morskih pojaseva i različitih upotreba mora;
- **kategorizirati** međunarodnopravne norme koje uređuju jurisdikciju s obzirom na more i upotrebe morskih prostora, posebice u svjetlu razlika i sličnosti između Ženevske kodifikacije prava mora i Konvencije o pravu mora;
- **ispitati** primjenu međunarodnopravnih normi s područja prava mora na konkretna činjenična stanja u međunarodnoj praksi u svjetlu recentnih međunarodnih sudskih i arbitražnih odluka.

4. Sinteza

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- **konstruirati** povezanost pojedinih pravnih instituta u podsustavu međunarodnog prava mora te njihovu uklopljenost u cjeloviti sustav međunarodnog prava;
- **formulirati** zaključke o važnosti međunarodnog prava mora kao normativnog podsustava koji uređuje odnose prije svega između država, ali također između država i drugih subjekata međunarodnog s obzirom na morski prostor i različite upotrebe mora;
- **predložiti** rješenja *de lege ferenda* za moguće nove upotrebe mora u svjetlu suvremenih znanstvenih istraživanja podmorja i perspektiva tehnološkog razvoja.

5. Vrednovanje

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

- **vrednovati** značenje suvremenog međunarodnog prava mora za stabilnost horizontalno strukturiranog međunarodnopravnog poretka;

- **prosuditi** specifičnosti pravnih instituta međunarodnog prava mora kao podsustava u okviru sustava međunarodnog prava u usporedbi s međunarodnopravnim uređenjem drugih prostora (državno kopneno područje, zračni prostor, svemir, Antarktiki);
- **valorizirati** značenje međunarodnog prava mora za položaj i buduću perspektivu Republike Hrvatske kao države s pomorskom tradicijom, te **preporučiti** moguće mjere i aktivnosti u odnosu na normativni okvir međunarodnog prava mora kojima bi se ojačala pomorska orijentacija Republike Hrvatske ;
- **procijeniti** efikasnost međunarodnopravnih normi s područja prava mora u svjetlu recentne međunarodne sudske i arbitražne prakse.

II. POVEZIVANJE ISHODA UČENJA I PROVJERE ZNANJA:

Znanje se provjerava na temelju usmenog ispita.

Usmeni ispit, koji je obavezan za sve studente, sastoji se od provjere **razumijevanja** izvora međunarodnog prava mora, napose Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora i konvencija za njezinu provedbu u usporedbi sa Ženevskom kodifikacijom prava mora, te pravnih pojmova i instituta s područja prava mora. Zatim se očekuje **povezivanje i uspoređivanje** odnosnih pravnih pravila i instituta, osobito s obzirom na različite faze povijesnog razvoja, pravne režime morskih pojaseva te sadašnje i buduće upotrebe mora. Student nadalje treba **vrednovati** primjenjivosti međunarodnopravnih normi s područja prava mora s obzirom na suvremenu međunarodnu sudsku i arbitražnu praksu.

Opće (generičke) vještine

Nakon uspješno savladanog predmeta student će steći kompetencije koje će mu omogućiti samostalnu analizu međunarodnopravnih pravila koja uređuju jurisdikciju s obzirom na more i upotrebe morskih prostora te analizu njihove sekundarne efikasnosti u odnosima između država i drugih subjekata međunarodnog prava. Ujedno bi student trebao biti u mogućnosti da samostalno istraži i analizira relevantnu međunarodnu sudsku i arbitražnu praksu te da samostalno rješava konkretne problemske situacije povezane s primjenom međunarodnopravnih normi s područja prava mora. Stečene vještine omogućit će studentu da samostalno pronalazi, utvrdi i rabi relevantne međunarodne dokumente normativnog sadržaja (međunarodni ugovori, napose Konvencija Ujedinjenih naroda o pravu mora iz 1982. i druge konvencije naknadno donesene radi njezine implementacije; sudske i arbitražne odluke; rezolucije, itd.).

Praćenje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i oblici provjere znanja

U fazi pripreme nastavnog programa, kvaliteta se prati kroz usporedbu sa sličnim programima koji se izvode na drugim fakultetima (benchmarking). U fazi izvedbe nastavnog programa kvaliteta se kontrolira praćenjem pohađanja nastave, te praćenjem reakcije studenata. Studenti se u svakom trenutku mogu obratiti nastavniku osobno ili putem elektronske pošte. Nakon izvedbe nastavnog programa kvaliteta se kontrolira praćenjem rezultata ispita, anketom i kontaktom sa studentima nakon stjecanja diplome. Pri praćenju rezultata ispita gleda se jesu li studenti usvojili znanja i vještine koji se stječu predmetom. Nadalje, nakon izvedbe programa studente se anketira o kvaliteti izvođenja nastave. Rezultati ankete uzimaju se u obzir pri izmjenama nastavnog programa i metoda izvođenja nastave.

Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija

Znanje studenta provjerava se kroz usmeni ispit.

Obveze studenata

Redovno pohađati nastavu i aktivno u njoj sudjelovati te uredno ispunjavati obveze koje odredi nastavnik na predmetu i predviđene programom studija.

Obvezna literatura

Andrassy, J./Bakotić, B./Seršić, M./Vukas, B., *Međunarodno pravo*, sv. 1, Zagreb, 2010. str. 211-276 (tekst otisnut sitnim i krupnim slogom).
Rudolf, D., *Međunarodno pravo mora*, Zagreb, 1985.
Vukas, B., *The Law of the Sea – Selected Writings*, Leiden, Boston, 2004.
Seršić, M., *Međunarodnopravna zaštita morskog okoliša*, Zagreb, 2003., str. 13-40.

Osnovna izborna literatura

Ibler, V., *Međunarodno pravo mora i Hrvatska*, Zagreb, 2001., str. 15-43 i 132-224.
Ibler, V., "Sistem mirnog rješavanja sporova", *Prinosi za poredbeno proučavanje prava i međunarodno pravo*, sv. 15, br. 17, 1982, str. 260-281.
Seršić, M., "Znanstveno istraživanje mora prema Konvenciji UN o pravu mora iz 1982.", *Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja*, 1988, br.3-4, (119-120), str.227-248.